

A photograph of four men in winter jackets standing outdoors. They are smiling and appear to be in conversation. The background shows a blurred outdoor setting with trees and a building.

Kortversjon av årsmelding 2009

Alle skal kunne bo godt og trygt

Komplett versjon av årsmelding på husbanken.no

Innhold

Innledning og oppsummering	1
Dette husker vi fra 2009	2
Administrerende direktør	3
Mål, strategi og virkemiddel	4
Husbankens organisering	6
Region sør	7
Region øst	7
Region vest	8
Region Midt-Norge	8
Region Bodø	8
Region Hammerfest	9
Statens Byggeskikkpris 2009	9
Husbankens hovedmål	10
Økt bosetting av vanskeligstilte	10
Et velfungerende boligmarked	11
Miljøvennlig og universelt utformet	12
Effektiv og brukerorientert forvaltning	13
Effektiv forvaltning	14
Kunnskap- og kompetansesenter	14
Effektiv låneforvaltning	15
Effektiv IKT-utvikling	16
Hovedtall fra virksomheten	17

Statens tiltakspris mot bostedsløshet er ble delt ut for femte gang i 2009. Husbanken har laget et jubileumshefte som omtaler de første fem årene. Flere av bildene i årsmeldingen er fra dette heftet.

Kirkens Bymisjon Drammen ble tildelt Statens tiltakspris mot bostedsløshet 2009 for tiltaket FRI. FRI tilbyr nettverk, jobb og bolig til løslatte fra fengsel. Hittil har FRI hjulpet over 50 løslatte i den vanskelige overgangen mellom fengsel og varig bolig.

Husbanken i 2009

Innledning og oppsummering

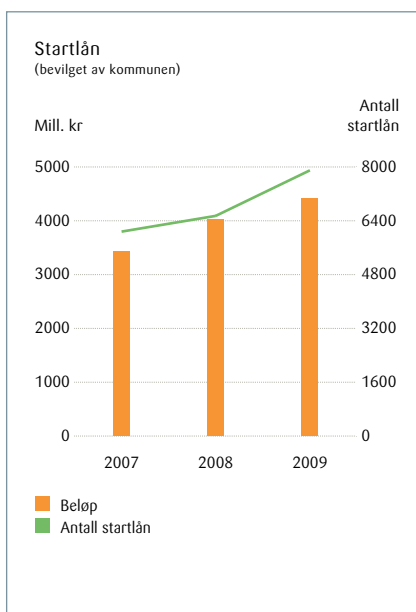
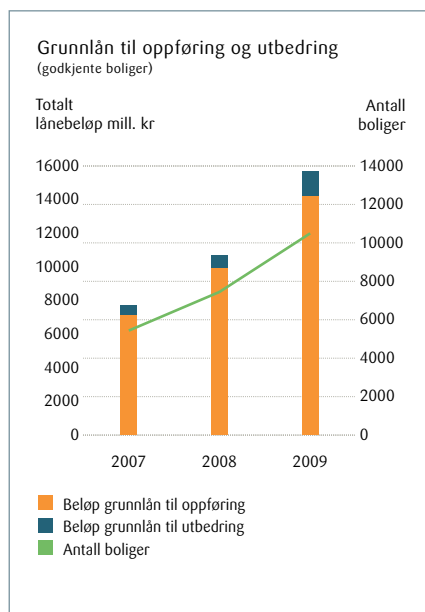
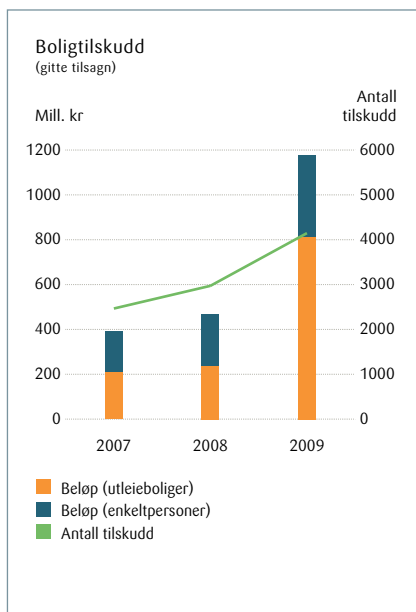
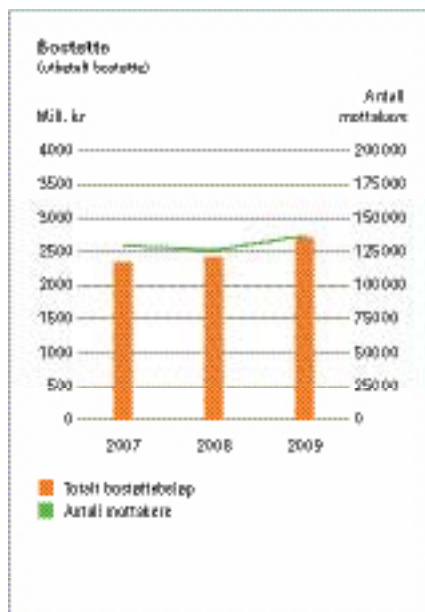
Regjeringens overordnede mål i boligpolitikken er at alle skal kunne bo godt og trygt. Husbanken er statens viktigste gjennomføringsorgan i samarbeid med kommunene for å oppnå dette. Bolig er et sentralt velferdsgode som er nødvendig

for at folk skal ha et godt liv. Fortsatt er det enkelte grupper som ikke greier å skaffe seg bolig og må ha hjelp av samfunnet til å skaffe seg eller bli boende i egen bolig. Dette er Husbankens kjerneoppgave. Når arbeidet lykkes og

utsatte grupper skaffes egen bolig, skapes betydelige velferdsgevinster.

Årsmeldingen viser at Husbanken er en sentral velferdsaktør og at 2009 ga særskilte utfordringer ved at regjeringens krisepakke skulle utløse aktivitet utover vanlig nivå. Husbanken har greid å være endringsdyktig og fulgt opp regjeringens tiltak og skapt betydelig aktivitet, særlig innenfor det boligsosiale området, men også innenfor tradisjonell lånefinansiering ved oppføring og utbedring av boliger.

Figurene viser bruken av de viktigste virkemidlene og oppsummerer noe av den økte aktiviteten i 2009:

Dette husker vi fra 2009

Kredittkrise, tiltakspakke, utvidet bostøtteordning, kartlegging av bostedsløshet og tilskudd til rekordmange nye utleieboliger. Det skjedde svært mye på det boligsosiale området i 2009.

Et hektisk, boligsosialt år, der Husbankens virkemidler betydde mye for mange.

Januar: Behovet for startlån stiger i takt med de private bankenes stadig mer restriktive utlånspolitik. Kommunene melder inn behov for betydelige større beløp enn tidligere år. Regjeringens tiltakspakke øker Husbankens rammer.

Februar: Asplan Viak offentliggjør en evaluering av Husbankens kompetansetilskudd hvor det konkluderes med at tilskuddet realiserer boligsosiale og boligkvalitetsmessige tiltak som ellers ikke ville blitt prioritert.

Mars: Flere av Husbankens regionkontorer gjennomfører startlånkonferanser i samarbeid med KS.

I Steinkjer samles ordførere og planleggere fra hele landet til oppsummering og inspirasjon i det siste året i programmet for BoLyst og Engasjement i Småbyer og Tettsteder, BLEST.

April: Nytt fra Husbanken kommer som elektronisk nyhetsbrev hver måned, første gang i april.

Mai: En NIBR-kartlegging viser at antall bostedsløse er 6 100, en økning på 600 på tre år. - Lavere enn forventet, kommunene jobber systematisk, sier administrerende direktør Geir Barvik.

Husbanken arrangerer internasjonal FN-konferanse om bostedsløshet i Europa. Konferansen utfordrer FNs organ for økonomisk samarbeid i Europa - UNECE - til å utarbeide en strategi mot bostedsløshet.

Juni: Statens byggeskikkpris tildeles byggherren Stavanger turistforening og arkitektkontoret Helen & Hard for Preikestolen fjellstove.

Juli: Bostøtten utvides til å omfatte flere grupper. Som hovedregel kan alle med lave inntekter og høye boutgifter motstøtte. - Bostøtten er et viktig tiltak i fattigdomsbekjempelsen, sier Geir Barvik.

August: Husbanken finansierer flere boligprosjekter som ikke ville blitt sluttført på grunn av de private bankenes stramme utlånspraksis. Resultatet er flere boliger med ønsket standard for tilgjengelighet og energi og miljø. Et slikt prosjekt er PEABs Zitty i Drammen.

September: Regjeringen utvider lånerammen med ytterligere to milliarder kroner. Etterspørselen etter både grunnlån og startlån er mer enn doblet.

Oktober: Kommunene Bærum, Lørenskog, Lillehammer og Hamar blir de første deltakerne i Region østs boligsosiale utviklingsprogram.

November: Husbankens hovedstyre er på befaring i Groruddalen. Samtidig avholdes det siste fellesmøtet med regionstyrene før styreordningen avvikles når ny Husbanklov trer i kraft 01.01.10.

Desember: Statens tiltakspris mot bostedsløshet går til Kirkens Bymisjon i Drammen og FRI, et bo og nettverkstilbud for løslatte fra fengsel.

Hovedstyret avslutter sitt virke med en kronikk i Kommunal Rapport, hvor de gir regjeringen en kraftfull oppfordring om å satse hardere på å bekjempe bostedsløshet, særlig blant barn og unge.

Husbanken satser der utfordringene er størst

Ekstraordinære økonomiske rammer medførte stor boligsosial aktivitet over hele landet i 2009. Når rammene reduseres igjen, må innsatsen framover først og fremst settes inn der utfordringene er størst.

2009 ble et ekstraordinært år i boligpolitikken. Kraftig økte rammer for Husbankens låne- og tilskuddsordninger var et viktig element i regjeringens tiltakspakke for å motvirke konsekvensene av den internasjonale finanskrisen. Samtidig ble den statlige bostøtteordningen betydelig utvidet, slik at mange flere med lave inntekter i forhold til boligkostnadene kan få støtte til husleien fra staten.

Resultatene har ikke uteblitt. Antall husholdninger som fikk bostøtte i desember 2009 var 13 400 høyere enn samme måned året før. Kommunene fikk i løpet av året tilskudd til flere nye utleieboliger enn noen gang tidligere. Husbanken ga tilskudd til bygging av nær dobbelt så mange sykehjemsplasser og omsorgsboliger som i 2008. Kommunene ga betydelig flere startlån til boligetablering for førstegangs-etablerere og vanskeligstilte, og Husbanken ga tilsagn om finansiering av bygging av 5 400 nye boliger, en økning på om lag 50 prosent fra året før.

Landets kommuner skal ha all ære for at de tok utfordringen fra regjeringen på strak arm og raskt utviklet nye prosjekter. Likedan håndterte Husbankens ansatte den ekstraordinære aktivitetsøkningen på en svært god måte. At vi kunne avslutte 2009 uten store bunker av nye saker i kø, bekrefter at Husbanken er en omstillings-

dyktig organisasjon med evne til å møte nye utfordringer med profesjonalitet og innsatsvilje. Sammen med kommunene oppnådde vi resultater som vil ha stor betydning for mange vanskeligstilte i årene framover.

Til tross for de gode resultatene i 2009 er det ikke rom for boligsosiale hvile-skjær. Det norske samfunnet står nemlig foran store boligpolitiske utfordringer i årene framover. På den ene siden vil andelen eldre innbyggere øke kraftig de nærmeste tiårene, mens vi samtidig står overfor år med store ungdomskull som skal inn i boligmarkedet. Det er fortsatt mange bostedsløse som bor i midlertidige boliger. Innvandringen til landet er høy, og særlig for flyktninger spiller det offentlige en sentral rolle i forhold til bosetting. Befolkningspresset på de store byene og omkringliggende områder er høyt, samtidig som det er her levekårsforskjellene og de boligsosiale utfordringene er størst.

For Husbankens del innebærer disse utfordringene at når rammene for de boligsosiale ordningene nå er tilbake på mer normalt nivå, må vi sette inn vår innsats i de områdene hvor utfordringene vil være størst i årene framover. Derfor vil vi målrettet og systematisk utfordre utvalgte kommuner og bidra til å sette kommuner som selv ønsker å satse i stand til å gjennomføre en helhetlig og lokalt tilpasset boligpolitikk for vanskeligstilte på boligmarkedet. Høsten 2009 ble de første avtalene inngått mellom Husbanken og kommunene Bærum, Hamar, Lillehammer og Lørenskog. I tiden framover vil det bli satt i gang boligsosiale utviklingsprogram-

mer i alle Husbankens regioner der det er aktuelt, og avtaler med nye kommuner er under utvikling.

“En vellykket sosial boligpolitikk gir store innsparingsmuligheter på andre velferdsområder, både for stat og kommune.”

Kunnskapen om dette må Husbanken bidra til å dokumentere og formidle. For å oppnå effekt i boligpolitikken kreves det at kommunene erkjenner at det er en langsiktig oppgave å sørge for at alle kommunens innbyggere skal kunne bo godt og trygt. Det kreves at det utvikles kunnskap om utfordringer og mulige løsninger, og det kreves at det gjøres økonomiske investeringer. I tillegg må det utvikles et godt samarbeid på tvers av etater og forvaltningsnivåer. Med solid kunnskap og statlige stimuleringsmidler i form av kompetansetilskudd og boligtilskudd som verktøy, er det Husbankens oppgave å hjelpe kommunene å se og å utløse de velferdsgevinster og det innsparingspotensialet som ligger i en systematisk satsing på en sosial boligpolitikk. Da får de av kommunens innbyggere som trenger offentlig bistand til å bo bedre hjelp, og kommunen vil på sikt spare penger på allerede pressede velferdsbudsjetter.

Geir Barvik
Administrerende direktør

Mål, strategier og virkemidler

Visjonen for norsk boligpolitikk er at alle skal kunne bo godt og trygt. Fram til 90-tallet hadde boligpolitikken fokus på boligforsyning, mens i dag er boligpolitikk blitt en sentral del av den brede velferdspolitikken. En god bolig er en betingelse for et meningsfylt liv på linje med andre grunnleggende velferdsgoder.

Målene i boligpolitikken vedtas årlig av Stortinget gjennom arbeidet med statsbudsjettet. Husbanken er det viktigste verktøyet for gjennomføringen av regjeringens boligpolitikk. Med utgangspunkt i verdiene åpenhet, mangfold og samspill skal Husbanken legge til rette for boligpolitisk måloppnåelse gjennom samarbeid med kommuner, bransje og andre relevante aktører.

Mål

Hovedmålene i boligpolitikken for 2009:

1. Et velfungerende boligmarked
2. Økt bosetting av vanskeligstilte på boligmarkedet

3. Byggeprosessen skal være god og effektiv
4. Flere miljøvennlige og universelt utformede boliger og bygg på attraktive steder
5. Effektiv og brukerorientert forvaltning

Kampen mot fattigdom var et av regjeringens satsingsområder i 2009, og Husbankens oppmerksomhet var derfor i stor grad rettet mot økt forebygging og bekjempelse av fattigdom og bostedsløshet.

Strategier

Husbanken har utarbeidet en strategisk

plattform som tydeliggjør hvordan Husbanken på best mulig måte kan arbeide målrettet og effektivt for å oppnå regjeringens boligpolitiske mål.

For å oppnå resultater er Husbanken avhengig av godt samarbeid med kommuner, andre offentlige instanser, interesseorganisasjoner, forskermiljøer og aktører innenfor byggebransjen. Husbanken er i hovedsak en annenlinje, mens kommuner og byggebransje er førstelinje overfor enkeltpersoner.

Husbanken kan bare lykkes i den grad kommunene lykkes. Kommunene er Husbankens viktigste kunde, bruker og samarbeidspartner. Arbeidet med å dyktiggjøre kommunene i å drive en effektiv og målrettet boligpolitikk er innrettet slik at kommunen selv erkjenner og får eierskap til sine boligsosiale utfordringer.

Boligsosiale utviklingsprogram er forpliktende partnerskap som involverer ulike sektorer i både stat og kommune. Målet er at kommunene skal få en mer helhetlig og lokalt forankret boligsosial politikk basert på behovene i kommunen.

“Husbanken kan bare lykkes i den grad kommunene lykkes.”

Barn og unge er en stadig viktigere gruppe for Husbanken. Forkantsatsing er viktig for å nå dem som kan falle utenfor.

Økonomiske virkemidler

Husbanken har en rekke økonomiske virkemidler som skal gi måloppnåelse og skape velferdsgevinster.

Bostøtte

Skal hjelpe husstander som har lav inntekt og problemer med å greie bostøttene. Med nytt regelverk i 2009 ble ordningen utvidet til å omfatte alle over 18 år. Ordningen forvaltes av Husbanken, mens det er kommunene som er saksbehandlere og har kontakt med den enkelte søker. I 2009 mottok 136 000 husstander bostøtte hvorav 14 500 var nye mottakere. Mottakerne fikk i gjennomsnitt 2 180 kr per mnd.

Startlån

Skal hjelpe økonomisk vanskeligstilte til å skaffe seg bolig, utbedre boligen eller bidra til at de beholder boligen. Personer som ikke får lån fra private banker eller som mangler egenkapital, kan søke om startlån. Kommunen låner inn midler fra Husbanken og står selv for videreutlånet. Det ble i 2009 videreutlånt 4,8 milliarder kroner og innvilget nær 7 900 startlån.

Boligtilskudd til enkeltpersoner

Skal bidra til å skaffe og sikre boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Tilskuddet benyttes til kjøp av bolig eller til utbedring eller tilpasning av eksisterende bolig. Boligtilskudd er strengt behovsprøvd. Det er kommunen som tildeler tilskuddet. Det ble gitt 365 mill. kroner til etablering og 56 mill. kroner til tilpasning av bolig, samlet budsjetttramme var på 421 mill. kroner i 2009.

Boligtilskudd til utleieboliger

Skal bidra til oppføring og kjøp av utleieboliger til husstander med svak økonomi. Boligtiltak for bostedsløse har høyeste prioritet blant søknadene. Videre er boligtiltak for unge og vanskeligstilte hvor det tilknyttes sosialfaglige tjenester, høyt prioritert. Det samme gjelder boliger til etablering av flyktninger. Det er Husbanken som tildeler tilskuddet. I 2009 ble det gitt 813 millioner kroner i boligtilskudd til 2 441 utleieboliger. I tillegg har Husbanken gitt 25 mill. kroner til prosjektering, tilstandsvurdering og heis.

Kompetansetilskudd

Skal bidra til å heve kompetansen innenfor hovedmålene for bolig- og bygningspolitikken. Tilskuddet gis i hovedsak til forsknings- og utredningsprosjekter, utviklings- og pilotprosjekter og informasjonstiltak. Tiltak knyttet til gjennomføring av boligsosialt arbeid i kommunene har hovedprioritet. Men også kunnskapsutvikling og informasjonsformidling om universell utforming, miljø og byggeskikk kan få støtte. Budsjetttrammen var på 93 millioner kroner og 280 prosjekter fikk tilskudd.

Tilskudd til bolig-, by- og områdeutvikling

Gis til tiltak som vil bedre boforhold og bomiljø i storbyområder med særlige utfordringer. For perioden 2007-2010 har regjeringen inngått samarbeid med Oslo kommune om et handlingsprogram for stedsutvikling i Groruddalen, og hele tilskuddet er avsatt til denne satsingen. 43 millioner kroner gikk til 50 prosjekter i 2009.

Grunnlån

Skal fremme universell utforming og miljø i nye og eksisterende boliger, finansiere boliger til vanskeligstilte og husstander i etableringsfasen og sikre nødvendig boligforsyning i distriktene. Grunnlån søkes direkte av Husbanken. I 2009 ble det gitt grunnlån på til oppføring av 5 400 boliger og utbedring av 4 300 boliger.

Investeringsstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem

Gis til oppføring, kjøp, ombygging og utbedring. Tilskuddene skal stimulere kommunene til å fornye og øke tilbudet av sykehjemsplasser og omsorgsboliger for personer med behov for heldøgns helse- og sosialtjenester, uavhengig av alder, diagnose eller funksjonshemming. I 2009 ble det gitt tilskudd til 2 000 plasser.

Andre politikkområder

Husbanken administrerer også virkemidler innenfor andre politikkområder: barnehagelån, tilskudd til studentboliger, rentekompensasjon til opprusting av skole- og svømmeanlegg og til kirkebygg.

Husbankens organisering

Husbankens organisering bygger på nærhetsprinsippet

Utforming av Husbankens organisasjon og delegasjon av myndighet bygger på nærhetsprinsippet: Den som er nærmest brukerne, er også best egnet til å tilby løsninger.

Løsningene må bygge på lokal kunnskap og lokalt nettverk. Det er samhandlingen med kommunene som gir resultater, og regionkontorene har knyttet nære relasjoner til kommunene i regionen. Alle de økonomiske virkemidlene er delegert til regionkontorene som fordeler rammene på kommunene slik at velferdsgevinstene blir størst mulig.

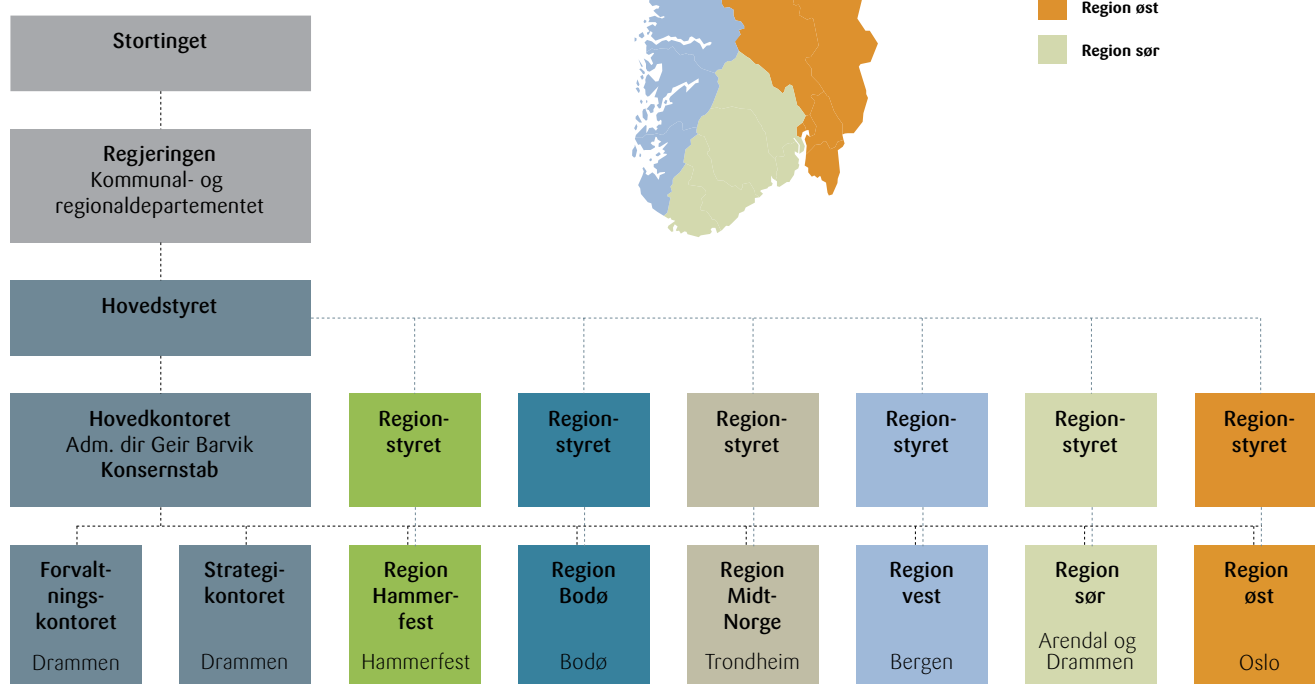
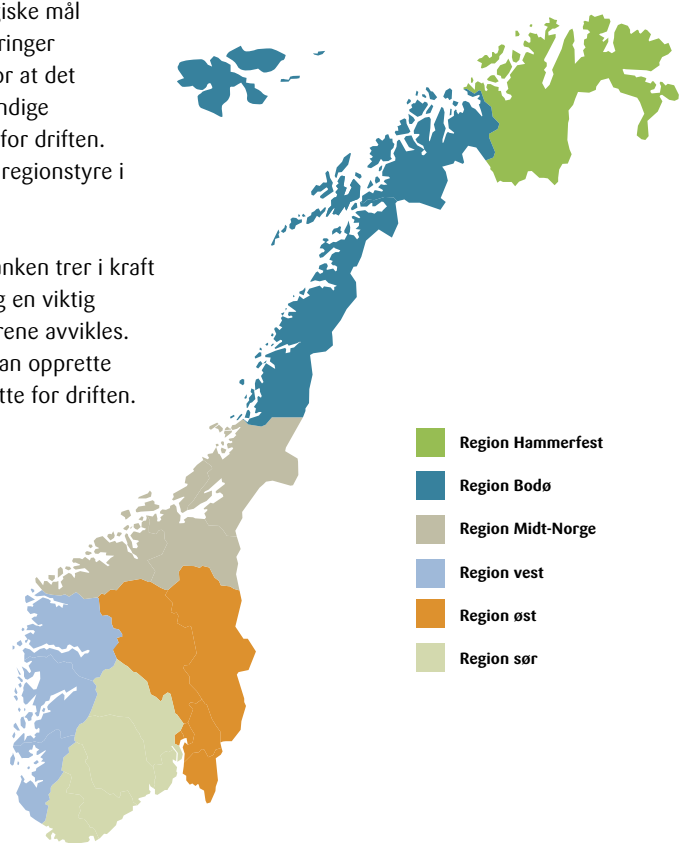
I tillegg til utøvelsen av det boligpolitiske arbeidet har kontorene bygget opp spesiell kunnskap og kompetanse på særskilte fagområder.

Organisering

Husbanken er underlagt Kommunal- og regionaldepartementet. Bankens øverste organ er hovedstyret, som har fem politisk

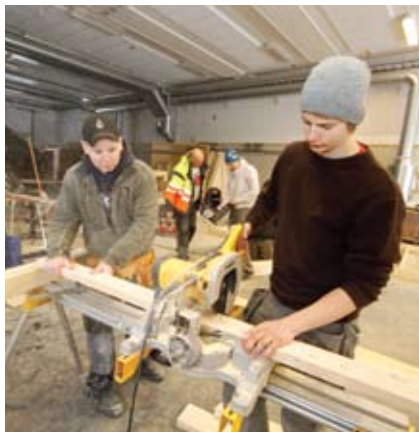
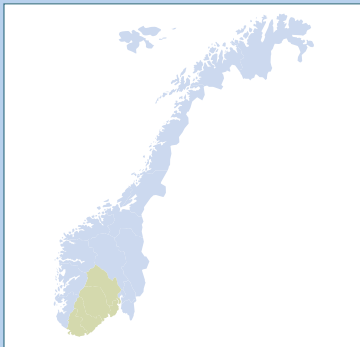
oppnevnte medlemmer. Hovedstyret fastsetter strategiske mål og hovedprioriteringer og er ansvarlig for at det foreligger nødvendige plandokumenter for driften. I tillegg er det et regionstyre i hver region.

Ny lov om Husbanken trer i kraft 1. januar 2010, og en viktig endring er at styrene avvikles. Departementet kan opprette faglige råd til støtte for driften.

Region sør

Region sør har hovedkontor i Arendal og kontorsted i Drammen. Samlet har kontoret 30 ansatte.

Blakstad vgs har 330 elever, 95% av disse er gutter og de klør i fingrene etter å komme i gang. Det første skoleåret skal 60 av disse lære å bygge passivhus.

Det skal bygges fire småhus på samme tomta i Nidelvveien i Froland kommune. Det fremste huset skal stå ferdig i juni 2010. Skisse: Arkitekt Bengt G. Michalsen

Prosjekt FRI lærer løslatte om A4-livet, lager nettverk og møter den domfelte allerede før løslatelse. "Prosjekt Fremtid for meg" i Drammen fengsel samordner betjeningen i fengselet med tjenestetilbudet i kommunale og statlige etater for å sikre boligen ved løslatelse. Et liknende prosjekt i Sem fengsel retter innsatsen mot hjelpeapparat og bolig slik at denne ikke går tapt under soning. I Drammen har 23 innsatt deltatt i "Fremtid for meg"

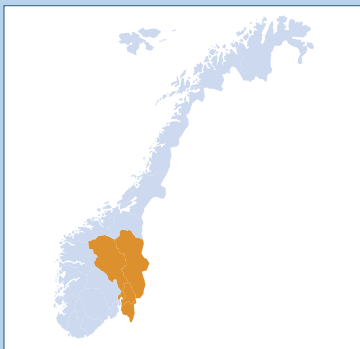
Trippel uttelling med Blakstad-modellen

I dette "kindereggprosjektet" skal Blakstad videregående skole bygge passivhus for kommunens vanskeligstilte. Vi snakker om boligsosialt arbeid, miljø og energi, universell utforming og kompetanseløft i ett og samme prosjekt.

- En sjelden kombinasjon som jeg håper får ringvirkninger, uttaler regiondirektør Rune Robertsen.

Region øst

Region øst har kontor i Vika i Oslo og har 54 ansatte.

- Det viktigste vi gjorde i 2009 var å lansere Boligsosialt utviklingsprogram, sier regiondirektør Guri Berge i Husbanken Region øst. Satsingen er rettet mot kommunene med de største boligsosiale utfordringene og fungerer som et gjensidig forpliktende samarbeid mellom Husbanken og deltakerkommunene.

Regionkontorene har hatt ulike tilnæringsmåter til dette arbeidet. Felles er at de har basert seg på en systematisk oversikt over de kommuner som har størst boligsosiale utfordringer.

Om Groruddalsatsingen

- Samarbeid mellom Staten og Oslo kommune for å bedre miljø- og leveforholdene i Groruddalen.
- Husbanken leder satsingsområdet som omfatter bolig-, by- og stedsutvikling. Målet er å styrke lokal stedsidentitet, effektive utbyggingsmønstre, gode lokalsentre og næringsområder og attraktive boområder med godt fungerende uteområder og god standard på boliger og bygninger.
- Husbanken har så langt bidratt til gjennomføring av rundt 100 ulike prosjekter.

Region vest

Region vest har kontor i Bergen og har 44 ansatte.

Standard for universell utforming

Region vest har fagansvar for universell utforming for heile Husbanken. Her har Informasjonsprogrammet for universell utforming vore eit sentralt tiltak.

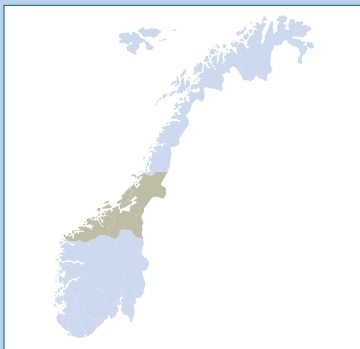
Programmet er gjennomført i samarbeid med Statens bygningstekniske etat for å bevisstgjere folk flest om gode universelle løysingar i bustader og uterom. Region vest har også gjennomført møter med dei øvrige regionkontora for å dele felles erfaringer. Det er sett fokus på å integrere universell utforming i bustadsosiale prosjekt.

Eit trappefri Noreg er knapt nok mogeleg, men færre trapper og fleire ramper er éin veg å gå (foto: Odd Bjørn Solberg)

Region Midt-Norge

Regionkontoret ligger i Trondheim og har 38 ansatte.

Region Midt-Norge har ansvaret for Husbankens FOU arbeid og energi og miljø. Husbanken er et viktig organ for gjennomføringen av miljøhandlingsplanen med fokus på redusert energibehov i bygningsmassen.

Miljøprogrammet

Fra regjeringens miljøhandlingsplan til Husbankens miljøprogram

Virkemidler og verktøy

De sentrale virkemidlene og verktøyene er samarbeidsavtaler med offentlige aktører, intensjonsavtaler med sentrale aktører innenfor byggebransjen, kompetansetilskudd til bærekraftig bolig- og byggkvalitet, tilskudd til tilstandsvurdering og grunnlån. Ved tildeling av grunnlån vil Husbanken prioritere prosjekter som har høye ambisjoner innenfor områdene miljø, energi og universell utforming.

Region Bodø

Regionkontoret har 33 ansatte og ligger i Bodø.

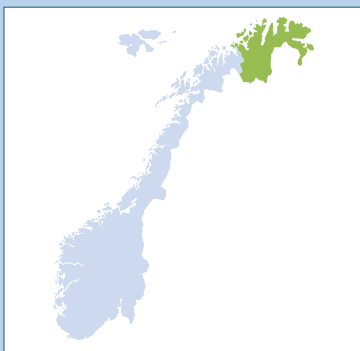
Husbankens regiondirektør i Bodø, Mona Liss Paulsen, betegnet 2009 som et boligsosialt marathon for regionkontoret. Hun kjøpte derfor treningsdrakter til alle de ansatte. Resultatet ble blant annet at antallet nye utleieboliger i regionen ble det dobbelte av måltallet!

Regional satsing

Husbanken i Bodøs regionale satsing tok mål av seg å øke de kommunale beslutningstakernes boligpolitiske kompetanse og gi innblikk i de boligsosiale virkemidlene som finnes.

Region Hammerfest

Kontoret ligger i Hammerfest og har 21 stillinger.

Kontoret har et spesielt ansvar for følgende fagområder: Stedsutvikling (små steder), klimatilpassede boliger, Statens Byggeskikkpris (sekretariat) og Husbankens nordområdearbeid. Kontoret har også ansvar for oppfølging av Husbankens restkrav etter tvangssalg.

Forvaltningsdirektør Mabel Johansen i Husbanken sammen med lokal ungdom på fotballbanen i Murmansk.

Grenseløst samarbeid

På en høyde i Murmansk by ligger et helt nytt nærmiljøanlegg. På en søndag formiddag spiller barn og unge fotball på kunstgressbanen, som er finansiert av norske bedrifter i byen. Region Hammerfest var prosjektleder.

Statens Byggeskikkpris 2009 – Preikestolen Fjellstue

”Preikestolen Fjellstue får Statens byggeskikkpris for 2009 fordi den representerer fremragende formgivning der nyskapende trearkitektur, miljø og stedsforståelse står i fokus.” (Byggeskikkjuryen)

Husbanken har vært sekretariat for Byggeskikkjuryen juryen som oppnevnes av Kommunaldepartementet. Fra 2009 har region Hammerfest hatt sekretariatsansvaret.

Husbankens hovedmål

Økt bosetting av vanskeligstilte

Husbanken har prioritert innsatsen mot de som er mest vanskeligstilte på boligmarkedet i samhandling med kommunene. Etablering i egen bolig er avgjørende for velferdssituasjonen for den enkelte samtidig som det er en viktig del av kampen mot fattigdom.

Økt forebygging og bekjempelse av bostedsløshet

Kartleggingen av bostedsløse

NIBR har på oppdrag fra Husbanken kartlagt bostedsløse i 2008 (NIBR rapport 2009:17). Antall bostedsløse i Norge økte fra 5 500 i 2005 til 6 100 i 2008, men det er grunn til å tro at uten økt bevissthet og innsats fra Husbanken og hjelpeapparatet, ville tallene vært betydelig høyere. Bostedsløsheten er høyest i de fire største byene, men tallene for antall bostedsløse per 1000 innbyggere har gått ned og er langt lavere enn for andre storbyer i Norden.

Samordning og forankring av tiltak internt i kommunen framheves ofte som et suksesskriterium i arbeidet mot bostedsløshet. Det langsiktige arbeidet med bostedsløshetsspørsmål i kommunene har etter hvert bidratt til en økende bevissthet om og forståelse for problemstillingen i mange grener av hjelpeapparatet.

Husbankens ungdomssatsing

Det siste året har Husbanken ledet et prosjekt som skal finne modeller for å fange opp unge med behov for bolig og booppfølging. De unges anbefalinger og studier av ulike vellykkede prosjekter, er grunnlag for videre arbeid. De unge understreker at bosituasjonen er helt avgjørende for å kunne delta i samfunnslivet på en god måte.

For å finne stabile tiltak må etablering i bolig ses i sammenheng med utdanning, fagopplæring, arbeid, fritidsvirksomhet, helse og boligsosial oppfølging.

Økt boligsosial kompetanse i kommunen

Gjennom ulike former for informasjons- og kunnskapsformidling, bidrar Husbanken til å styrke kompetansen i kommunene innenfor det boligsosiale feltet. Det dreier seg både om å utnytte de tradisjonelle økonomiske virkemidlene som bidrar til at vanskeligstilte har mulighetene til å etablere seg og om tiltak som bidrar til at

den enkelte mestrer selve det å bo. Erfaringene fra arbeidet med strategien "På vei til egen bolig" blir også tatt med i det videre arbeidet. Spesiell oppmerksomhet rettes mot dem som løslates fra fengsler. Prosjektet FRI som vant Bostedløseprisen for 2009, er et godt eksempel på vellykket innsats for å bosette løslatte.

Husbankens målrettede innsats og samarbeid med kriminalomsorgen har resultert i at antall opphold i midlertidig bolig for løslatte har gått ned. Det samme gjelder antall personer som oppholder seg i midlertidige botilbud.

Satsing mot kommunene med de største boligsosiale utfordringene

Husbankens strategi for å oppnå økt bosetting av vanskeligstilte er å rette hovedvekten av innsatsen mot de kommunene som opplever de største boligsosiale utfordringene. Disse kommunene skal få bistand fra Husbanken både gjennom kompetanseoverføring og gjennom de økonomiske virkemidlene (kompetansetilskudd, boligtilskudd, bostøtte og startlån.)

Økt boligsosial aktivitet i kommunene

Satsingen mot kommunene fører til økt bruk av Husbankens virkemidler. Gjennom hele 2009 har rapportene fra kommunene vist økt startlånbruk. Hele rammen på 4,8 mrd kroner ble brukt i 2009 mot 4,0 året før.

Husbankens inngåelse av samarbeidstaler med kommuner har generert økt for-

Et fåtall av de bostedsløse er uteliggere. Ennå er ikke alle nådd.

bruk. Som eksempel kan avtalen mellom Husbanken og Drammen kommune nevnes. Den har et boligsosialt tyngdepunkt. Drammen kommune økte som en følge av avtalen sitt startlånopptak med 20 millioner kroner.

Utleieboliger

I 2009 ble i alt 2 441 utleieboliger finansiert med boligtilskudd. Dette er vel 500 færre enn måltallet, men en økning på 150 prosent fra 2008. Samtidig er hele rammen på 813 mill kroner benyttet.

Bostøtte

Bostøtten er helt sentral for å gi de vanskeligstilte i kommunene en økonomisk mulighet til å bosette seg og/eller beholde en egnet bolig. Den nye bostøtten ble lansert som planlagt 1.juli, og Husbanken har utført et omfattende informasjonsarbeid mot saksbehandlerne i kommunene. Etter omleggingen av regelverket har 14 500 flere husholdninger mottatt bostøtte. De nye mottakerne er dels enslige forsørgere og barnefamilier, men først og fremst enslige menn som er forholdsvis unge.

Unge vet best hva som skal til for å bo.

Et velfungerende boligmarked

Et velfungerende boligmarked kan bidra til å nå regjeringens mål om at alle skal kunne bo godt og trygt, og legge til rette for at det bygges et tilstrekkelig antall gode boliger med bærekraftig kvalitet til lavest mulig pris. Statens virkemidler for å tilrettelegge for et velfungerende boligmarked, er primært lover og forskrifter, organisering, kunnskap og kommunikasjon og tilgang til bolig- og byggefinansiering.

Økt aktivitet for å bedre kunnskapen om boligmarkedet

For å øke kompetansen om hva som til enhver tid skjer på boligmarkedet samt om Husbankens måloppnåelse, er det igangsatt flere prosjekter innenfor de to hovedområdene: Bedre datagrunnlag og Bedre boliganalyser og -indikatorer. Bedre statistikk- og datagrunnlag vil gi bedre indikatorer og analyser av boligmarkedet og boligpolitisk måloppnåelse, der Husbanken har lagt særlig vekt på de boligsosiale utfordringene.

Mindre nybygging, men også lavere vekst i byggekostnadene

Boligprisene har økt i 2009 uavhengig av at boligbyggingen samtidig er kraftig redusert. En lavere vekst i byggekostnadene skulle også isolert sett tilsa en høyere boligproduksjon. Det ble i 2009 igangsatt bygging av om lag 19 500 nye boliger, og dette er 24 prosent færre enn året før.

Boligprisene i Norge har steget betydelig mer enn i andre vesteuropeiske land

de siste 15 årene. Rammebetingelsene for å investere i bolig er gode, herunder fratrukket fra gjeldsrenter og lav beskatning av bolig. Byggekostnadene målt ved byggekostnadsindeksen har imidlertid bare steget med drøyt 2 prosent i det siste året. Det betyr at utviklingen nå er på linje med bevegelsene i konsumprisindeksen. I 2008 steg byggekostnadene med 5,7 prosent.

Husbanken demper effekten av finanskrisen

Igangsettingen av nye boliger ville antakelig vært enda lavere om regjeringen ikke hadde iverksatt nødvendige tiltak, blant annet gjennom Husbanken for å dempe virkningene av finanskrisen. Husbanken fikk våren 2009 økt utlånsrammen fra 12 til 14 mrd kroner som et ledd i Regjeringens tiltakspakke. Finanskrisen og nedad-

gående boligmarked førte til at relativt mer av boligetterspørselen rettet seg mot Husbanken. Mot slutten av 2009 ble så utlånsrammen ytterligere økt fra 14 til 16 mrd kroner, og Husbankens rolle i boligmarkedet og i motkonjunkturpolitikken ble dermed ytterligere forsterket.

Husbanken finansierer utbedring i fraflyttingskommuner

Et arbeidsmål for Husbanken er å finansiere utbedring av eksisterende boligmasse i kommuner med betydelig fraflytting som alternativ til nybygging.

Husbankens regionkontor har satt fokus på denne problemstillingen. På Vestlandet er det gitt finansiering til kjøp og utbedring av utleieboliger til både Bømlo og Flora kommune.

Innenfor Region Midt - Norge har Husbanken foretatt en egen kartlegging av fraflyttingskommuner. Ervervet kunnskap via regionkontorets kartlegging er brukt i informasjon om Husbankens virkemidler i møter med kommuner, eiendomsmeglere og banker.

I Nord-Norge benyttes virkemiddelpakka aktivt på forskjellige måter. Region Bodø har gitt mer lån til utbedring av utleieboliger og til tilrettelegging av eksisterende eneboliger i små kommuner.

Innenfor Region Hammerfest bruker fraflyttingskommunene i økende grad startlånet aktivt til kjøp/utbedring. Her må kommunen ofte fullfinansiere prosjektet, fordi det nærmest er umulig å få privatbankfinansiering.

Flere miljøvennlige og universelt utformede boliger

Husbanken skal være en drivkraft i arbeidet med å realisere nasjonale miljømål i boligsektoren. Det dreier seg om å redusere energibehovet, endre energibruken, stimulere til bedre miljøkvaliteter og fremme universell utforming.

Grunnlån går til bærekraftige boligprosjekter

Miljøkvalitet er ett av de sentrale til-delingskriteriene i Husbankens grunnlån. I dette inngår dempet energibruk, redusert bruk av helse- og miljøfarlige stoffer i bygningsmassen, redusert mengde byggavfall og økt gjenbruk/ombruk av byggemateriale.

Datagrunnlaget fra 2009 viser at nær 60 prosent av nye boliger godkjent for grunnlån til oppføring hadde en eller annen form for miljø-kvalitet. Så godt som alle disse har lagt inn energisparing. Energisparing på 40 prosent eller mer var mest vanlig for boliger med grunnlån til oppføring. Flere boliger tilfredstiller flere av miljøkravene, samtidig som de også tilfredstiller krav til universell utforming.

Kompetansetilskudd til miljø- og energiprojekter

I 2009 ble det gitt tilsagn om kompetansetilskudd til i alt 19 prosjekter innenfor miljø og energi. Det samlede tilsagnsbeløpet var på 6 mill. kroner.

Øke antall universell utformede boliger og bygg

Husbanken skal bidra til at antallet boliger, bygninger og boområder som utformes etter prinsippet om universell utforming øker. Dette målet skal nås ved hjelp av økonomisk og juridisk hjelpemidler, samt styrket satsing på informasjon og kompetanseheving blant sentrale aktører og forbrukere flest.

Det er særlig nye boliger som tilfredstiller kravene til universell utforming. Hele 3 av 4 nye boliger ivaretar krav om universalitet. Ved utbedring av eksisterende boliger er forholdet 1 av 6.

Ny handlingsplan for universell utforming

Regjeringen har gitt Husbanken og Statens bygningstekniske etat i oppdrag å gjennomføre et nytt program for informasjon om universell utforming rettet mot

Universell utforming gir brukbarhet for alle.

kommuner, fylkeskommuner, bygge- og eiendomsnæringen samt boligeiere. Dette arbeidet er knyttet opp mot regjeringens politikk om å sikre gode levekår for alle og er definert som tiltak i en egen handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet – ”Norge universelt utformet innen 2025”.

By- og boligutstilling 2009-2018, Drammen kommune (FutureBuilt)

Drammen kommune har fått tilskudd til gjennomføring av fagutviklingsprogram til By- og boligutstillingen. Programmet skal sikre at utbyggere, eiendomsutviklere, planleggere, byggesaksbehandlere og andre involverte skal få nødvendig skoleing i fremtidsrettet og klimavennlig byggeri.

**FUTURE
BUILT**

KLIMAEFFEKTIV
ARKITEKTUR
OG BYUTVIKLING
OSLO—DRAMMEN

En effektiv og brukerorientert forvaltning

Husbanken skal være en attraktiv arbeidsplass med engasjerte og kompetente medarbeidere i et arbeidsmiljø preget av verdiene, åpenhet, samspill og mangfold.

Husbanken prioriterer gode arbeidsformer og -metoder der regjeringens boligpolitikk og Husbankens strategiske plattform står i fokus.

Personal

Husbanken har 356 ansatte. Av disse er 217 kvinner (61 prosent) og 139 menn (39 prosent). Gjennomsnittsalderen er 49,2 år.

Lønn

Husbanken har de siste årene lagt vekt på å utjevne lønnsforskjellene mellom kvinner og menn. Ved lokale lønnsforhandlinger har kvinner fått en større del av midlene enn en pro rata fordeling skulle tilsi. Det er forholdsvis små lønnsforskjeller mellom kvinner og menn når vi sammenlignet stilling for stilling.

Tiltak for å fremme likestilling

Husbanken har en tilfredsstillende status på området likestilling. Ca 60 prosent av lederne er kvinner. Den positive utviklingen som har vært på området de siste årene, vil bli fulgt opp ved utarbeidelse av lønns- og rekrutteringspolitikk, og planer for kompetanseutvikling.

Medarbeidere med innvandringsbakgrunn

I 2008 og 2009 var Husbanken med i prosjektet med moderat kvotering av innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn. Husbanken har valgt å videreføre arbeidet med å øke tallet på ledere og medarbeidere med innvandrerbakgrunn etter prosjektperioden.

Helse, miljø og sikkerhet

Gjennomsnittlig sykefravær i 2009 var 5,6 prosent, fordelt på 6,5 prosent for kvinner og 4,4 prosent for menn. Sykefraværet har gått ned 0,5 prosentpoeng fra 2008 til tross for svineinfluensautbruddene.

Alle kontor har etablert samarbeidsfora mellom ledelsen og de ansatte der helse, miljø- og sikkerhet, og saker etter Hovedavtalen diskuteres.

Grønn Husbank

Husbanken ønsker å fremstå som en grønn etat både eksternt og internt. Regionkontoret i Hamnerfest og Husbanken i Drammen er Miljøfyrtårnsertifisert. Det er laget en egen Miljøpolicy med vekt på

å redusere reisevirksomheten, forbedre kildesorteringen og forbedre ENØK-tiltakene. Husbanken tok i 2008 i bruk videokonferanseutstyr ved alle kontor, noe som har ført til redusert reisevirksomhet i forbindelse med møte- og opplæringstiltak både i 2008 og 2009.

Aktivt HMS arbeid ved bandytrening i Drammen for Husbankansatte.

Husbanken – en effektiv forvalter

Et kunnskaps- og kompetansesenter

En av Husbankens viktigste oppgaver er å etablere seg som et attraktivt og framtidigrettet kunnskaps- og kompetansesenter. For å styrke og videreutvikle rollen har det vært arbeidet på flere viktige områder i 2009. Ett satsingsområde er å utvikle en kunnskapsportal på nettet.

Nettet – vår viktigste formidlingskanal

Husbankens nettsider er den viktigste kanalen for effektiv formidling av kompetanse og kunnskap som det er lite hensiktsmessig at den enkelte kommune eller bransjeaktør framskaffer på egen hånd.

Kompetansetilskuddet

Asplan Viak la i 2009 fram rapporten ”Evaluering av Husbankens kompetansetilskudd”. Rapporten viser at tilskuddet er et viktig virkemiddel i forhold til utviklingen av den nasjonale boligpolitikken.

Forskning og utredning

Husbankens nye FoU-strategi ble vedtatt i januar 2009. Strategien legger opp til en tematisk spissing av boligforskningen i et levekårs- og velferdsperspektiv. Det strategiske instituttprogrammet (SIP) ”Boligsosial forskning – et dynamisk perspektiv” som ledes av NOVA, er et fireårig program som avsluttes i 2011. Hele 16 forskningsprosjekter pågår innenfor det boligsosiale feltet. I 2009 ble det publisert en rekke rapporter fra programmet som er lagt ut på husbanken.no.

For å styrke bolig- og velferdsforskningen ble det i 2009 også gjennomført et omfat-

tende arbeid med å utforme et nytt flerårig boligforskningsprogram som skal styrke bolig- og velferdsforskningen.

Kunnskaps- og kompetansedeling

Å spre kunnskap, legge til rette for erfaringsoverføring og kompetansedeling og gi opplæring i bruk av virkemidlene, utgjorde en stor del av Husbankens virksomhet. I 2009 ble det avholdt 812 seminarer, konferanser, fagdager, informasjonsmøter, opplæring og kurs m.v. med rundt 18 500 deltakere.

Bedre og mer effektiv rapportering

For å forbedre statistikk- og datagrunn-

Husbanken.no blir kunnskapsportal

Husbanken skal være et kompetansesenter for kommunene, annen forvaltning, organisasjoner og byggebransjen i arbeidet med å skaffe gode, miljøvennlige og tilgjengelige boliger til alle. Nettet skal være vår viktigste formidlingskanal. Derfor ønsker Husbanken å videreutvikle nettstedet husbanken.no til å bli en kunnskapsportal.

Kunnskapsportalen skal inneholde leveranser eller kunnskapspakker på alle områder der Husbanken har boligpolitiske oppdrag. Det boligsosiale arbeidet er kjerneoppgaven, men portalen blir også viktig for å formidle kunnskap om miljøvennlige boliger og tilgjengelighet for alle (universell utforming).

I tillegg vil den inneholde kunnskapspakker om omsorgsboliger og sykehjem, barnehager, byggeskikk, stedsutvikling, områdeløft og klimatilpasning.

Brukerne skal ikke bare være mottakere, men også viktige bidragsytere til kunnskapen i portalen gjennom erfaringstveksling, tilbakemeldinger, informasjon om vellykkede prosjekter og lignende medvirkning.

laget, har Husbanken i 2009 jobbet tett sammen med SSB for å få til økt datautveksling. Sammenkoblet datagrunnlag vil gi bedre mulighet for ulike boligfaglige analyser og bidra i utviklingen av indikatorer for vanskeligstilte på boligmarkedet.

Bokart er et kartleggingssystem som gir kunnskap om boligmarkedet i en kommune. I 2009 har det vært jobbet med å videreutvikle verktøyet. 100 kommuner har nå tatt i bruk Bokart.

Støtte til boligfaglig utdanning

I samarbeid med Husbanken er det opprettet boligsosial videreutdanning ved høyskoler i alle landsdeler. Ansatte i kommuner, frivillige organisasjoner og andre instanser som har boligsosialt arbeid som ansvarsområde, kan søke Husbankens regionkontor om midler til å gjennomføre studiet. I 2009 ble det gitt 84 tilskudd til slik utdanning.

Interne tiltak

Organisering av ressursene skal understøtte Husbankens rolle i velferdspolitikken. I Husbanken har alle regionkontorene en betydelig kompetanse på det boligsosiale arbeidet siden dette er Husbankens høyest prioriterte oppgave, mens på spesielle fagfelt har enkelte kontor opparbeidet seg særlig kunnskap og kompetanse.

Effektiv låneforvaltning

Den sterke boligsosiale satsingen stiller økte krav til at også låneforvaltningen fornyes og effektiviseres. Det krever spisskompetanse både innenfor økonomiske og juridiske spørsmål.

Husbanken forsøker å finne løsninger slik at kunder med økonomiske problemer beholder boligen som er finansiert i Husbanken. Saksbehandlingen er tilpasset den enkelte kunden for å bidra til nedgang i antall fravikelser og dermed forhindre økning i antall bostedsløse.

Renteutviklingen

Stortinget har bestemt av renten på lån i statsbankene skal være markedsbestemte. Den internasjonale finanskrisen førte til en økning av rentenivå i 2008 som fortsatte inn i 2009. I løpet av året gikk rentenivået ned. Den flytende renten var 6,3 prosent i 1. kvartal og 2,3 prosent i 4. kvartal.

Mislighold og tap

Lavt rentenivå og lav arbeidsledighet bidro til nedgang i antall misligholdte lån fra 904 i 2008 til 775 i 2009.

Husbanken definerer tap når eiendommen er solgt til en lavere pris enn samlet restgjeld. I 2009 var samlet brutto tap 16,6 mill. kroner mot 12,7 mill. kroner i 2008.

Netto tap var totalt 13,6 mill. kroner etter at det var tilbakeført 3 mill. kroner av tidligere tap.

Husbankens ansatte skal gjenspeile sammensetningen av befolkningen i Norge.

Husbanken har i 2009 hatt få henvendelser fra borettslag med alvorlige betalingsproblemer.

Kundeservice og elektroniske tjenester

Husbanken har fokus på en effektiv samhandling med kundene i forvaltningsfasen.

Personlige låntakere kan i "Mitt Kunde-forhold" få informasjon om låneforholdet samt selv gjøre enkelte endringer på lånet.

Husbanken tilbyr AvtaleGiro og eFaktura. Antall AvtaleGiro er i overkant av 15 000, og antall eFaktura-avtaler er omlag 8 500.

Effektiv IKT-utvikling

Bruk av ny informasjonsteknologi vil i betydelig grad endre oppgaveløsningen framover. Det foregår en kontinuerlig effektivisering av saksbehandlingen og kontakten med brukerne blir nettbasert.

IKT er strategisk viktig for at Husbanken skal nå målene innenfor kjerneområdet, det boligsosiale arbeidet. Det er løpende fokus på en sikker og stabil driftssituasjon for høy tilgjengelighet for interne og eksterne brukere.

En IKT-handlingsplan 2009-2011 er utviklet både med bakgrunn i Husbankens egen strategiske plattform og målet om en felles IKT arkitektur i offentlig sektor.

Andre politikkområder

Arbeidet med å skape gode og trygge boliger og boområder inkluderer flere ulike politikkområder som studentboliger, barnehager, skoler, sykehjem og kirker.

Endelig hjemme – oppfølging nytter.

Regjeringens tiltakspakke ga rekordstor aktivitet både innenfor rehabilitering av skoler og kirker, men også for utvikling av nye sykehjem og omsorgsboliger og studentboligprosjekter. Hele 2,7 mrd. kroner ble investert i skolebygg og svømmehaller, og nær 1 mrd. kroner gikk til nye sykehjem og omsorgsboliger.

Hovedtall fra virksomheten

	2009		2008		2007	
	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall
Utlån, tilsagn/godkjenninger						
Totalt	15 957		12 374		11 043	
Lån til nye boliger mv						
Grunnlån til oppføring	7 698	5 413 boliger	5 457	3 551 boliger	5 099	4 192 boliger
Lån til barnehager	1 553	5 470 plasser	2 117	7 935 plasser	1 743	7 593 plasser
Lån til kjøp og utbedring av bolig						
Startlån	4 832	7 893 husstander	3 833	6 493 husstander	3 534	5 955 husstander
Grunnlån til utbedring	1 306	4 349 boliger	728	3 466 boliger	527	2 021 boliger
Grunnlån til kjøp av utleieboliger	568	469 boliger	239	247 boliger	140	155 boliger
Låneramme	16 000		13 000		13 000	

	2009	2008	2007
Kostnader/finansiering - boliger med grunnlån			
Gjennomsnittlig lån pr bolig (kr)	1 630 900	1 715 100	1 484 200
Gjennomsnittlig bruksareal (BRA)	84	94	83
Gjennomsn. byggekostn. pr kvm (kr)	21 000	19 100	19 550
Byggekostnadsindeks for boliger i alt (2000=100)	143,2	139,9	132,4
Kostnader i gj.snitt pr bolig (kr)			
Tomtepris	238 400	228 700	197 100
Byggekostnader	1 765 300	1 792 500	1 622 900
Prosjektkostnader	2 155 500	2 162 100	1 958 500
Husbanklån i pst av prosjektkostnadene	75,7	79,3	75,8
Miljøkvaliter og universell utforming 1)			
Energisparing, antall boliger	6 145	4 126	2 926
Universell utforming, antall boliger	6 180	3 485	3 269

1) Boliger godkjent for grunnlån til oppføring og utbedring.

	2009		2008		2007	
	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall
Tilskudd bevilget fra Husbanken						
Totalt	7 413		6 369		5 076	
Bostøtte	2 701,6	136 000 husstander	2 420,9	126 100 husstander	2 336,0	129 700 husstander
Boligtilskudd - etablering	364,8	1 820 boliger	325,5	1 412 boliger	333,1	1 448 boliger
Boligtilskudd - utleieboliger	812,8	2 441 boliger	231,0	977 boliger	185,0	884 boliger
Boligtilskudd - tilpasning	56,1	2 799 husstander	85,0	2 509 husstander	86,3	2 988 husstander
Kompensasjonstilsk.-omsorgsboliger mv.	1 462,0	42 035 boenheter	1 701,7	41 596 boenheter	1 405,5	40 503 boenheter
Skoleanlegg - rentekompensasjon	628,0	193 prosjekter	761,7	0 prosjekter	524,0	61 prosjekter
Kirkebygg - rentekompensasjon	23,4	172 prosjekter	23,4	0 prosjekter	11,4	96 prosjekter
Kompetansetilskudd	93,3	280 prosjekter	92,5	328 prosjekter	81,0	393 prosjekter
Tilskudd til bolig-, by- og stedsutvikling	43,0	prosjekter	43,0	42 prosjekter	43,0	22 prosjekter
Tilskudd til regionalutvikling	6,0		9,0		4,0	
Investeringsstilskudd	926,2	1 985 boenheter	499,4	1 140 boenheter		
Tilskudd til studentboliger	295,8	1 591 boliger	175,8	780 boliger	66,8	333 boliger

*Design: Studio Reform
Trykk: RK Grafisk
Foto forside: Mette Presterud, Husbanken
Øvrige foto: Husbanken og Colourbox*

HB 3.6.2 (k) Mars 2010

Postadresse:
Husbanken
Felles postmottak
8002 Bodø

www.husbanken.no
Telefon 815 33 370